

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 74/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť L. T., B., zastúpenej advokátskou kanceláriou R., s. r. o., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava IV pod sp. zn. 25 C 417/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. T. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. marca 2012 doručená sťažnosť L. T., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 25 C 417/2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 12. marca 2012.

Zo sťažnosti vyplýva, že v súdnom spore vedenom okresným súdom pod sp. zn. 25 C 417/2009 žalobcom M. V. (ďalej len „žalobca“) proti žalovanej 1) L. S. a sťažovateľke ako žalovanej 2) o neplatnosť právnych úkonov uznesením č. k. 25 C 417/2009-145

z 25. augusta 2011 bolo nariadené znalecké dokazovanie a za znalkyňu bola ustanovená MUDr. G. H. (ďalej len „znalkyňa“). Jej úlohou bolo vypracovať znalecký posudok, predmetom ktorého bolo preskúmanie duševného stavu žalobcu. Sťažovateľka podala proti osobe znalkyne námietky, v ktorých poukázala najmä na to, že znalkyňa podala už predtým znalecký posudok, ktorého predmetom bolo skúmanie zdravotného stavu žalobcu v rámci iného konania (o pozbavenie spôsobilosti žalobcu na právne úkony). Táto skutočnosť vyvolala u sťažovateľky dôvodné pochybnosti o nezaujatosti znalkyne pre jej pomer k veci.

Uznesením okresného súdu č. k. 25 C 417/2009-158 z 24. januára 2012 bolo rozhodnuté, že znalkyňa nie je vylúčená z konania vo veci. Uznesenie bolo sťažovateľke doručené 31. januára 2012. Podľa názoru okresného súdu vypracovanie znaleckého posudku v inom konaní nepreukazuje, že znalec má záujem ovplyvniť výsledok konania, a nepreukazuje ani vzťah k účastníkom konania. Podľa názoru sťažovateľky argumentácia okresného súdu je neakceptovateľná a navyše aj nepreskúmateľná a arbitrárna. Nevyhnutnosť potreby ustanovenia rozdielnych znalcov pri vypracovávaní znaleckých posudkov vyplýva aj z ustanovenia § 127 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré treba per analogiam aplikovať aj na vzniknutú situáciu.

Sťažovateľka ďalej považuje za významné, že v dôsledku novely Občianskeho súdneho poriadku od 1. januára 2012 už nie je možné proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o námietkach proti osobe znalca podať odvolanie. Preto je rozhodnutie okresného súdu konečné. V tejto súvislosti je tiež podstatné, že sťažovateľka doručila námietky proti osobe znalkyne okresnému súdu ešte v septembri 2011, teda viac ako tri mesiace pred účinnosťou novely. Pritom aj v tomto prípade treba primerane použiť ustanovenie § 16 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku o povinnosti predložiť podanú námietku zaujatosti príslušnému orgánu v lehote 15 dní od jej podania, pričom príslušný orgán má o nej rozhodnúť do 10 dní od jej predloženia. V prípade sťažovateľky nebolo potrebné podanú námietku zaujatosti v zmysle uvedeného predkladať nadriadenému súdu, keďže o nej rozhoduje samosudca, teda sám prvostupňový súd. To znamená, že okresný súd mal o námietke zaujatosti znalkyne rozhodnúť do 10 dní od jej podania, čo však neurobil. Tieto skutočnosti vzbudzujú u sťažovateľky podozrenie o možnom zámere okresného súdu nerozhodnúť o námietke proti osobe znalkyne pred účinnosťou novely, a zmariť jej tak

možnosť domáhať sa nápravy prostredníctvom odvolania. I túto okolnosť považuje sťažovateľka za neprípustný zásah do jej práva na spravodlivé súdne konanie.

Sťažovateľka sa nestotožňuje s prípadnou argumentáciou, podľa ktorej namietané skutočnosti bude môcť uplatniť v prípadnom odvolacom konaní. Jej stanovisko sa opiera o potrebu rýchlosti a hospodárnosti súdneho konania.

Sťažovateľka navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 25 C 417/2009 s tým, aby bolo uznesenie z 24. januára 2012 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Domáha sa aj náhrady trov právneho zastúpenia advokátom vo výške 323,50 €.

Z uznesenia okresného súdu č. k. 25 C 417/2009-157 z 24. januára 2012 vyplýva, že ním znalkyňa nebola vylúčená z konania vo veci. Podľa názoru okresného súdu vypracovanie znaleckého posudku v inom konaní nepreukazuje, že znalec má záujem ovplyvniť výsledok konania vo veci, a taktiež to nepreukazuje vzťah k účastníkom konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy, alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o podanej sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Ústavný súd poukazuje predovšetkým na osobitosť skutkového stavu v danej veci, ktorá súvisí s novelizáciou ustanovenia § 202 ods. 3 písm. k) Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého s účinnosťou od 1. januára 2012 odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa rozhoduje podľa § 17 (podľa tohto ustanovenia sa rozhoduje o vylúčení zapisovateľa, pracovníka súdu, znalca, tlmočníka a notára z úkonov súdneho komisára).

Treba dať za pravdu sťažovateľke, že pokiaľ by bol okresný súd o zaujatosti znalkyne rozhodol v lehote 10 dní v zmysle § 16 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, nepochybne by sťažovateľka mala možnosť podať proti uzneseniu okresného súdu odvolanie. Keďže okresný súd rozhodol až 24. januára 2012, poučil sťažovateľku v súlade s novelizovaným znením § 202 ods. 3 písm. k) Občianskeho súdneho poriadku v tom zmysle, že odvolanie proti uzneseniu nie je prípustné.

Podľa § 204 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľka vzhľadom na ňou uvádzané závažné argumenty má možnosť do 30. apríla 2012 (v trojmesačnej lehote) podať proti uzneseniu okresného súdu odvolanie. Následne (pre prípad, že by i odvolací súd bol tej mienky, že odvolanie proti uzneseniu okresného súdu nie je prípustné), prichádza do úvahy ešte

podanie dovolania, ktorého prípustnosť by sa opierala o ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.

K dosiaľ uvedenému treba ešte dodať, že nezákonný postup okresného súdu, ktorý o námietke zaujatosti znalkyne rozhodol dávno po uplynutí zákonnej lehoty [už v čase, keď bolo účinné novelizované znenie § 202 ods. 3 písm. k) Občianskeho súdneho poriadku vylučujúce podanie odvolania], by nemal byť vykladaný na ťarchu sťažovateľky spôsobom znamenajúcim zásah do jej základného práva na súdnu ochranu, resp. do jej práva na spravodlivé súdne konanie.

Právomoc ústavného súdu rozhodnúť o namietanom porušení práv nie je daná ani z iného pohľadu. Vyplýva to zo skutočnosti, že sťažovateľka (v prípade, ak závery znaleckého posudku budú v jej neprospech) bude sa môcť domáhať ochrany označených práv v ďalšom konaní pred všeobecnými súdmi. Jednak bude mať možnosť požadovať kontrolné znalecké dokazovanie, ale okrem toho bude môcť znova v odvolacom konaní namietat' podanie posudku zaujatou znalkyňou. Z opačného pohľadu platí, že pokiaľ znalecký posudok bude v prospech sťažovateľky, námietka zaujatosti znalkyne stratí význam.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2012